

सामान्य माणसाचा उंचावलेला स्वर

चपराक

संपादक : घनश्याम पाटील

- पुणे ■ वर्ष : ५
- अंक : २३
- पाने : ४
- मूल्य : ३ ₹

Website : www.chaparak.com

Kamant
masale

एकदा
तापूळ
पहाच!

किंग ऑफ टेस्ट
व्हेज-नॉनव्हेजचे स्वादिष्ट मसाले

संपर्क : डी. एम. कामंत फूड प्रॉडक्ट्स प्रा. लि.
तिरुमला इंडस्ट्रियल इस्टेट, प्लॉट नं. ४,
टाटा जॉन्सन कंपनीसमोर, हिंजवडी, पुणे ४११ ०५७
दूरध्वनी ०२०-६५२९२४००

Email : dkamant@rediffmail.com Web : www.kamantmasale.com

■ सोमवार, दि. २९ जून ते ५ जूलै २०१५ ■ RNI No. MAHMAR/2011/35979 ■ पोस्टल नोंदणी क्र. : PCW/159/2014-2016

Licensed to post without prepayment of postage no. WPP - 14 Posted at Pune PSO on every wednesday, date of publication 01/07/2015

संमेलनाध्यक्षपदी 'दादा'च हवेत!

“ जगद्गुरु संत तुकोबारायांच्या भाषेचे पुनरुज्जीवन करण्याचे मोलाचे कार्य नामदार अजित पवारांनी केले आहे. मोठ्या प्रमाणात तुकाराम महाराज आणि काही प्रमाणात रामदास स्वामी कळण्यास कारणीभूत ठरलेले दादा हेच यंदाच्या संमेलनाचे अध्यक्ष होऊ शकतात. याच महिन्यात (म्हणजे २२ जुलै) दादांचा वाढदिवस आहे. त्यानिमित्त कार्यकर्त्यांनी मनावर घेऊन दादांच्या अध्यक्षपदाची तयारी सुरू करायला हवी.

‘लोक जोपर्यंत किल्लारीचा भूकंप माझ्यामुळे झालाय, असे म्हणणार नाहीत तोपर्यंत मला त्याचे काहीच वाटणार नाही’ असे त्यांनी यापूर्वीच स्पष्ट केल्याने त्यांच्यावर आता आणखी काही आरोप करण्यात अर्थ नाही.

अजित पवार आणि सुनील तटकरांच्या जलसंपदा खात्यातील गैरव्यवहार उघड होत असताना आणि छान भुजबळ यांचा महाराष्ट्र सदनातील घोटाळा, त्यांची अडीच हजार कोटींची संपत्ती समोर येत असताना ‘आता आमच्या अटकेचीच वाट पाहतोय’ असे हतबल उद्गार काढणारे साहेब ‘कधीतरी’ सामान्य माणसाच्या मनातील भावना ओळखतात. येत्या डिसेंबरमध्ये ते पंचाहतरीत प्रवेश करत आहेत. महाराष्ट्राचा आणि देशाचाही पन्नास वर्षांचा हा चालताबोलता इतिहास आहे. साहित्यात वैचारिक भ्रष्टता आलेली असताना साहित्यिक अकारण राजकारण करतात आणि राजकारणी साहित्यात रमतात हे चित्र सध्या सर्रास दिसत आहे. त्यामुळे पवारांच्या अमृतमहोत्सवी वर्षानिमित्त जर बारामतीत संमेलन होणार असेल तर त्याचे स्वागतच करायला हवे.

कर दी यहाँ बरबादी, बिछाके अपना जाल बारामती के संत तुने कर दिया क्माल

अशा काही कविता काही कवींनी तयार केवल्या आहेत. बारामतीत संमेलन म्हटल्यावर साहित्य क्षेत्राबरोबरच प्रसारमाध्यमे, सर्वपक्षीय सामान्य कार्यकर्ते, नेते यांच्या कल्पनाशक्तीला, प्रतिभेला उधाण येईल. साहेबांचे ‘एकेकाळचे’ कार्यकर्ते असलेल्या रामदास आठवलेंना कवी संमेलनाचे अध्यक्षपद मिळू शकते. त्यानिमित्ताने पुन्हा एकदा दोन शक्तिंचे मनोमिलन झाले तर ते त्या दोघांसाठीही पोषकच ठरणारे आहे.

धुमान येथील अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनांतर साहित्यात थोडा प्राण फुंकला गेला आहे. मराठी भाषेचा विजयध्वज कुठेही आणि केव्हाही डौलात फडकू शकतो याची खात्री मराठी बांधवाला झाली आहे. हा विश्वास टिकवून ठेवायचा असेल तर बारामती येथे संकल्पित असलेल्या साहित्य संमेलनास ‘खमक्या’ अध्यक्ष लाभायला हवा. त्यासाठी तूर्तास तरी आमच्या डोळ्यासमोर एकच नाव आहे, ते म्हणजे अजित पवार यांचे! अजित पवार यांच्यासारखा नेताच मराठी साहित्याला आता दिशा देऊ शकतो.

एकतर साहित्य आणि राजकारण यात आता तसा फारसा

फरक शिल्लक राहिलेला नाही. जेमतेम हजार लोक अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाचा अध्यक्ष निवडतात. त्यातही साहित्यिक शोधून काढावे लागतात. प्रत्येकाला ‘करंगुळी’ दाखवत त्यांच्याकडून पुरेशा मतपत्रिका मिळवणे हे दादांच्या कार्यकर्त्यांना सहज शक्य आहे. तसे झाले तर अजित पवारांना सध्याच्या राजकीय उपेक्षेच्या गर्तेतून बाहेर पडता येईल. त्यांना नवी आणि प्रतिष्ठेची ओळखही प्राप्त होईल. जितेंद्र आव्हाडासारखा नेता मतपत्रिका गोळा करण्यासाठी पाठवला तर त्यासाठीचा मार्ग आणखी सुकर होईल.

जगद्गुरु संत तुकोबारायांच्या भाषेचे पुनरुज्जीवन करण्याचे मोलाचे कार्य नामदार अजित पवारांनी केले आहे. मोठ्या प्रमाणात तुकाराम महाराज आणि काही प्रमाणात रामदास स्वामी कळण्यास कारणीभूत ठरलेले दादा हेच यंदाच्या संमेलनाचे अध्यक्ष होऊ शकतात. याच महिन्यात (म्हणजे २२ जुलै) दादांचा वाढदिवस आहे. त्यानिमित्त कार्यकर्त्यांनी मनावर घेऊन दादांच्या अध्यक्षपदाची तयारी सुरू करायला हवी. धुमानच्या संमेलनातील पंचपक्वान्नाचे कोडकौतुक करणाऱ्यांना दादा सणसणीत चपराक देऊ शकतात. बियरपासून ते रेड वॉईनपर्यंत आणि कॉकड्या-बक्यापासून ते मराठमोळ्या पुरणपोळ्यापर्यंत ‘जे हवे ते’ उपलब्ध करून देण्याची ‘ताकत’ या नेत्यात आहे.

अजित पवार अध्यक्ष होणार असतील तर महामंडळाला निधीसाठी पायपीट करावी लागणार नाही. ‘धुमानच्या संमेलनात व्यासपीठावर महामंडळाच्या अध्यक्षांची ‘नथ’ दिसली पण संमेलनाचे ‘नाक’ (अध्यक्ष) मागे दडले होते’ अशी टीका झाली होती. अजित पवार अध्यक्ष

झाले तर जगबुडी झाली तरी प्रसारमाध्यमे सविस्तर वार्ताकन करतील. महामंडळाच्या अध्यक्षांपेक्षा साहित्य संमेलनाच्या अध्यक्षाला मान मिळेल. आतापर्यंत प्रत्येक संमेलनात राजकारणी असतातच आणि ते संमेलनाध्यक्षांचे औपचारिकपणे गोडगोड कौतुक करून निघून जातात. संमेलनाध्यक्षही तेच तेच विचार रेटून नेत असतात. या असल्या थिल्लूर प्रकाराची मराठी भाषेला आता गरज नाही. मराठीला आता खमकेपणे बोलणारा, प्रसंगी साहित्यिकांचीही कानउघाडणी करणारा, भाषेचा ठसा उमटवणारा, त्यातील रांगडेपणा सिद्ध करणारा अजित पवार यांच्यासारखा अध्यक्ष हवाय. ‘शिया देण्यात माझी पीएचडी आहे’ असे मोठ्या साहेबांनी यापूर्वीच सांगितले आहे. काकणभर त्यांच्या पुढे जाऊन हा वारसा चालवणाऱ्या त्यांच्या या शिष्याची कदर मराठी बांधवांनी केलीच पाहिजे.

शरद पवार यांनी घालून दिलेल्या ‘मार्गदर्शक तत्वा’नुसार आजवर अनेक संमेलने झाली आहेत. साहित्य संमेलनाचे अध्यक्षही त्यांच्या इशाऱ्यावर ‘नेमले’ गेले आहेत. त्यांच्या सल्ल्याशिवाय संमेलनाचे पान हातत नाही. त्यांच्या सहभागाशिवाय संमेलनाचे व्यासपीठ रितेरिते वाटते. मात्र सत्ताबदल होताच रंगबदलूपाचा करत महामंडळाने त्यांच्याकडे दुर्लक्ष केले आहे. ८८ व्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाच्या बोधचिन्हाचे लोकार्पण आजवरच्या प्रथेला फाटा देत, ‘मातोश्री’वर जाऊन उद्भव ठाकरे यांच्या हस्ते करण्यात आले होते. त्यामुळे शरद पवार आणि त्यांच्या चेऱ्यांनी वेळीच सावध झाले पाहिजे. पवारांचे अमृतमहोत्सवी वर्ष ही त्यासाठी एक चांगली संधी आहे. या निमित्ताने का होईना पण अजित पवारांना थोडीफार किंमत मिळेल. त्यामुळे यंदाच्या संमेलनाध्यक्ष पदासाठी कार्यकर्त्यांनी दादांच्या नावाचा आग्रह जरूर धरावा!

धुमान येथे झालेल्या अखिल भारतीय मराठी साहित्य संमेलनाची हवा अजून टिकून असताना ८९ व्या संमेलनाचे वारे वाहू लागले आहे. त्यासाठी साहित्य परिषदेची धाराशिव शाखा, सातारा मसप, पिंपरी-चिंचवड येथील कलारंग संस्था आणि कामगार साहित्य संघ अशा अकरा ठिकाणहून निमंत्रणे आली आहेत. त्यात महाराष्ट्र साहित्य परिषदेच्या बारामती शाखेची भर पडली आहे. ज्येष्ठ नेते शरद पवार यांना अमृतमहोत्सवी वर्षाची भेट म्हणून हे संमेलन बारामतीत व्हावे, अशी त्यांच्या समर्थकांची इच्छा आहे. पवारांचेच स्नेही असलेल्या ना. धों. महानोर यांनी ‘निम्हा महाराष्ट्र दुष्काळाच्या झळा सहन करत असताना साहित्य संमेलन घेऊन सर्वसामान्य नागरिकांच्या पैशांची उघळपट्टी करू नका’ असा चकटफू सल्ला दिलेला आहे. त्यानंतर आता बारामतीचे नाव पुढे आल्याने त्यांची बोलती बंद झाली आहे.

संमेलन हा मराठी भाषेतील मोठा साहित्योत्सव आहे. हजारो कोटींचे घोटाळे उघड होत असताना त्याविषयी चकार शब्दही न काढणाऱ्यांना संमेलनाच्या खर्चाची चिंता असते. अध्यक्षपदाची माळ गळ्यात पडत नसल्याने कुणालाही असा पोटशूळ होऊ शकतो. त्यात दुष्काळासारखे वास्तववादी कारण सांगितले की लोकही पेटून उठतात. वर्षानुवर्षे जो स्वतःचे वीजबील भरत नाही आणि त्यासाठी ज्याच्यावर कारवाई करावी लागते त्याने दुष्काळाची चिंता करूच नये! एनकेनप्रकारे चर्चेत राहण्याचा हा अड्डाहास असतो.

त्यातही बारामतीत संमेलन घ्यायचे ठरले तर महानोरांना संमेलनाध्यक्षपदाची भेट दिली जाऊ शकते. त्यामुळे संमेलनास आज विरोध करणारे महानोर बारामतीतून घसा ताणून मराठी भाषा आणि संस्कृतीच्या संवर्धनाविषयी उपदेशाचे डोस पाऊ शकतात. साहित्य संमेलनातील कार्यक्रम कशा पद्धतीचे असावेत हे ठरविण्यासाठी महामंडळाने मार्गदर्शन समिती स्थापन केली आहे. या समितीबरोबरच स्थळ निवड समितीची आणि महामंडळाच्या पदाधिकाऱ्यांची बैठक येत्या २ जुलै रोजी होत आहे. त्यामुळे ‘संमेलन घेऊ नका’ हा महानोरांचा सल्ला मोडीत निघाल्यात जमा आहे. असो.

शरद पवार यांनी साहित्य आणि संस्कृतीसाठी मोलाचे योगदान दिले आहे. साहित्य संमेलन, नाट्य संमेलन आदींना सढळ हाताने मदत करण्याचा त्यांचा गुण सर्वश्रुत आहे. त्यांच्यावर भ्रष्टाचाराचे असंख्य आरोप झाले असले तरी त्यातील एकही सिद्ध झालेला नाही. प्रत्येक गोष्टीचे खापर त्यांच्यावर फोडले जात असल्याने त्यांनाही त्याचे काही वाटत नाही. देशाच्या राजकारणात वेगळी ओळख निर्माण करणारे पवार साहेब आरोप सहन करण्यास पुरते निर्ढावलेले आहेत.

बदल असतो एक घागा बदल म्हणजे एक दूवा नवं जुनं सांधणारा

कोणताही बदल हा मनाची घालमेल करणारा असतो. आत्तापर्यंत आयुष्यात असे कितीतरी बदल घडत गेले किंवा मनाविरुद्ध किती बदलांना आपण सामोरे गेले हे जरा मागे वळून पाहिले तर कितीतरी गत आठवणी मनात रुंजी घालू लागतात. माणूस हा समाजप्रिय प्राणी आहे. समाज सुरु होतो तो शेजारीपाजारी नातेवाईक, परिचित, यांचेपासून, मग त्यांचेशी जवळीक साधायचा प्रयत्न करायचा एकमेकांकडे जाणे-येणे ठेवायचे, संवाद साधायचा. असा बदल फार सुखावह असतो. आपण समाजात मिसळतो तेव्हा कपड्यांमध्ये किंवा खाण्यापिण्यामध्ये बदल होतो असे नाही तर विचारामधेही बदल होतो म्हणून आधी स्वतःमध्ये बदल घडवायला पाहिजे. चांगल्या गोष्टी ऐक्याने, चांगली संगत लाभल्याने आपल्या विचारांमध्ये नक्की चांगला बदल घडतो. स्वतःमध्ये बदल घडविणं ही स्वतःला सुधारण्याची पहिली पायरी असते.

परिस्थितीशी जुळवून घेताना स्वतःमध्ये बदल करण्याची क्षमता असणे हेच हुशारीचे लक्षण आहे. खरं म्हणजे परिस्थिती आपल्या हातात नसते, नियती आपल्या हातात नसते मग ज्या गोष्टी आपल्या हातात नाहीत त्या बदलायच प्रयत्न का करायचा? त्यावर चर्चा करण्यात वेळ का वाया दवडायचा? अशावेळी आपल्या हातात असतं मनःस्थिती बदलणं ती बदलली की मग त्रास होत नाही. दिवस करुा उगवेल, काय बऱ्या-वाईट घटना घडणार आहेत हे आपल्याला माहित नसतं. कालचक्र आप गतीनं पुढे सरकत असतं. पृथ्वी, चंद्र, सूर्य, तारे, हवा सारे आपापलं काम चोख करीत असतात. आयुष्यातला एकेक क्षण भूतकाळाच्या उदरगत घडत होत असतो. भविष्य तर गूढ असतं, अनिश्चित-अधांतरी असतं मग आपल्या हातात असतो फक्त आज त्यातसुद्धा आत्ताचा क्षण जे काही करायचं ते या क्षणातच, आपल्या हातात असतो हा क्षण भरभरून जगणे. पुढचं कुणी पाहिलंय? 'फुलले रे क्षण माझे' असा भाव मनात तरंगत असतो किंवा 'पाऊल थकले माथ्यावरचे, जड झाले ओझे' अशीही कधी कधी अवस्था असते. एखाद्या क्षणी असं वाटतं सारं संवतून टाकावं पण शेवटी माणसाला आशा असतेच ना! आज ना उद्या परिस्थिती बदललं ह्या बदलावरच तर आपण पुढचं आयुष्य घालविणार असतो. आयुष्य तर पुढे जाणारच आहे मग आपणही पुढे जायला नको का?

रोज सकाळी उठल्यावर उरवायचं आज अमुक अमुक कामं करायची. त्यातली काही होतील काही होणार नाहीत. नाही झाली तरी चिडचिड होऊ द्यायची नाही. शांत रहायचं. आज नाही जमलं तर उद्या करू असे मनाला बजावायचे, म्हणजेच स्वतःला बदलायचं मग कुठलाही ताण येत नाही. घाईगदींच्या, अत्यंतिक धावपळीच्या दिनक्रमात आपला रोजचा दिवस घट्ट बांधून गेलेला असतो. दिवसभराचं कामाचं काही प्लॅनिंग नसेल तर तो दिवस हातातून हवा तसा धरणाळत जातो. नेहमीची घाई गडबड, घड्याळाच्या तालावर

नाचणं यातच आपण रोज गुस्फटून जातो. मानसिक स्थिती चांगली राहिली कि आपोआप शारीरिक स्थिती चांगली राहते व त्यातूनच आपल्याला उर्जा मिळते व आपण जोमाने पुन्हा कार्यरत होतो. अर्थात हे सारे सांगणे सोपे आहे पण प्रत्यक्षात रोजच्या जीवनात बदल घडविताना अर्थातच सर्वांना जड जाते पण प्रयत्न करायला काय हरकत आहे? दैनंदिन जीवनात येणारे ताण व त्याचे योग्य व्यवस्थापन न झाल्यामुळे निर्माण होणाऱ्या समस्या ही आता सार्वत्रिक बाब झाली आहे. हे सर्व टाळण्यासाठी गरज आहे बदलाची. त्यासाठी छंद, आराम, वाचन-लेखन, संगीत, वेळचे नियोजन, सहनशक्तीत केलेली वाढ, मित्रपरिवाराशी सुसंवाद, तडजोड, गरज पडल्यास वाटाघाटी, थोडं तुझं थोडं माझं, परिस्थितीत बदल करण्याची क्षमता, गरजेनुसार माघार घेणे, मौन ठेवणे अशा अनेक प्रकारच्या बदलांनी जीवन आनंदी करता येईल. तसेच 'हे ही सरले' हे वाक्य नेहमी लक्षात ठेवायचे. आयुष्यातला ताजेणणा, उरसाह, उर्जा टिकवायची असेल तर स्वतःला रिकामं करायचं, तरच मिळतो जगण्यातला खरा

‘जो बदलेल तोच जगेल’

नाही. तर आपल्यामुळे इतरांच्या आयुष्यात काय बदल झाला, त्यांचे जीवन किती सुसह्य झाले यावरच जीवनाची सार्थकता ठरते. साक्षीभावाने पाहिलं तर आपण स्वतःला व नंतर इतरांना सहज बदलू शकतो. जी वस्तुस्थिती आहे ती स्वीकारायची. बदल ही जगाली अत्यंत शाश्वत गोष्ट मानली जाते. बदलांचे उघड्या डोळ्यांनी वेध घेणे गरजेचे असते.

कुटुंबातील वातावरण बदलायचे असेल तर 'थोडं तुझं थोडं माझं' असं ऐकलं पाहिजे. एकमेकांच्या मतांना आदर केला पाहिजे. खूप छोटे छोटे पण खूप मोठे आनंद देऊन जातात. आपले विचार, भावना, प्रतिक्रिया, संवेदना वगैरे एकत्र येऊनच आपला स्वभाव बनलेला असतो. एकमेकांना दिलेला वेळ, एकमेकांवरील विश्वास, श्रद्धा व आश्वासक स्पर्श हे कोणत्याही नात्याचे आधारस्तंभ असतात म्हणून कुटुंबातल्या प्रत्येकानं बदलायचं. वात्सल्य, क्षमाशीलता, करुणा, कळकळ असे असेल तर जगणं सुंदर होऊन जातं. काळाप्रमाणे प्रत्येकाला बदलावच लागतं. आता अशा प्रकारचे रोजच्या रुटीनमधले, नात्यांमधले

ठेवतो. त्यांच्यासारखं वागणं आपल्याला जमत नाही. कुठलीही गोष्ट करावीशी वाटली तर निःसंकोचपणे करावी. शॉपिंग करावंस वाटलं, पिकचर बघावासा वाटला, मैत्रीणींना भेटावंस वाटलं तर खुशाल सगळ्या गोष्टी कराव्यात. कामं काय आज नाही तर उद्या होतील पण आनंद तर मिळेल.

प्रत्येकाच्या आयुष्यातल्या नात्यांचं आणि येणाऱ्या बदलांचं एक वैशिष्ट्य असतं जे आयुष्यातल्या वेगवेगळ्या टप्प्यांना वळण देतं, ते सर्जनशीलतेचं वळण असतं, नातेसंबंध जपण्याचं असतं. प्रत्येकाच्या आयुष्यात कुठेतरी टोचणारी, घायाळ करणारी निरगाठ असते पण काळाप्रमाणे बदलावं लागतं. नात्यांमध्ये प्रश्न उभे राहिले की संवाद साधवा म्हणजे मग गुंतं सुटत जातात आपोआप. म्हणून कोणतंही नातं गृहीत धरू नये कारण आजच्या वेगवान आयुष्यात कुठलं नातं केव्हा बाय बाय करेल सांगता येत नाही. अनेक प्रकारची लोढणी वागवत लाडू लोको कुकुरात आयुष्य जगत असतात. आनंदाने उपभोग घेणे त्यांना कधी जमतच नाही. अनेक गोष्टी मनात साठलेल्या तशाच असतात आयुष्यभर लोढण्यासारखे. आपल्यातील उर्जा वाढवायची असेल तर अशी लोढणी टाकून द्यायला हवीत, मोकळे व्हायला हवे म्हणजेच आपले वर्तन बदलायला हवे.

बदल हा प्रत्येक गोष्टीत असतो. निसर्गातही बदल घडतात. सगळे ऋतू, सगळे दिवस सारखे नसतात. जसा काळ बदलतो तसा बदल घडत जातो. नदी आपला प्रवाह बदलते, झाडांची पाने गळून नवीन पालवी फुटते, रोजचे आभाळ त्याचे रंग हेही बदलत असतात. बदल नसेल तर आयुष्यही कंटाळावाणे होईल. नेहमीच्या सुरळीत आयुष्यात जरा बदल झाला तरी आपण अस्वस्थ होतो व आनंदाने जगायचे विसरतो. ऋतू येतात-जातात, इंद्रधनुष्य अंतरिक्षात दिसते नाहीसे होते पण याचा क्षणकाल मिळणारा आनंद, अनुभव आपल्या मनात जाणीवपूर्वक जपावा. अडचणीचे, दुःखाचे वेळी, संकटसमयी त्याची आठवण करावी म्हणजे जीवनात आपोआप बदल घडेल. निसर्गात जशा वनस्पती जुन्या पानांचा त्याग करून नवीन पालवी धारण करून नवचैतन्य प्राप्त करून घेतात तसे आपले दैनंदिन आचारविचार, आहार-विहार या कालबाह्य गोष्टीत थोडासा बदल किंवा त्याग करून पहा जीवनाचा अर्थ नव्या दृष्टीकोनातून समजायला लागेल, जीवन सार्थकी लागेल आणि नव्या उमेदीने, आनंदाने जगता येऊ शकेल म्हणून 'जो बदलेल तोच जगेल' असं म्हणतात. बदल म्हणजे पुढचं पाऊल, बदल म्हणजे नव्या पालवीची चाहू, बदल म्हणजे नवी वाट, नवी संधी, नवी सुरुवात. बदल घडतो तेव्हा सारंच बदलतं. नव्याशी जुळतं अनोखं नातं. जुने धागे तर अतुट असतात, नव्याला बळकटी देतात म्हणून असा बदल ही काळाची गरज आहे कारण पंखांना नेहमीच ओढ असते आभाळाची.

♦ सौ. संध्या गावित

प्राची सोसायटी, फ्लॅट नं. ४०३
छत्रे सभागृहाजवळ, एरंडवणा, पुणे ३८
९७६५९६९२९८

आनंद. आपण सतत रिकामं व्हायचं, जे आहे ते झिरो समजायचं हाच बदल घडवायचा म्हणजे आयुष्यात कितीही उलथापालथ झाली तरी परिस्थिती हाताळताना त्रास होत नाही.

सगळी सुखदुःखं आपणच निर्माण करीत असतो आणि मग देवाला आणि दैवाला दोष देत बसतो. त्यापेक्षा दुःखाच्या रेषेपुढे दुःखाला छोटे उरवणारी मोठी सहनशक्तीची रेषा काढायला पाहिजे, मग बघा जीवन कसे बदलेल. जगताना आयुष्यात आपण एका क्षणात आनंद अनुभवतो व दुसऱ्या क्षणात नैराश्याने ग्रासतो देखील तरी पुन्हा आनंद शोधायचा प्रयत्न करतो. जशी परिस्थिती, जशा व्यक्ती बदलत जातील तशा आपल्या भावना, आपले विचार बदलत जातात म्हणून कधी आनंद तर कधी दुःख वाटायला येतं. हेच तर जीवन असतं ना! जसा शरीराला आराम हवा असतो तसा मनालाही हवा असतो. किती काळ आपण जगलो यावर आयुष्याचे मोल ठरत

बदल आपण करायचे की नाही त्यामुळे असं काय मोठं परिवर्तन होणार आहे अशा विचारांचं युद्ध लगेच मनात सुरु होतं. त्यातून बाहेर पडणं वाटतं तितकं सोपं नसतं. महत्प्रयासाने ही लढाई जिंकायची असते तेव्हा कुठे बदल घडायला सुरुवात होते. साध्या साध्या गोष्टी असतात. व्यायाम, फिरणे, एखादा क्लब जॉईन करणे, नवीन मित्रमैत्रीणी जोडणे, टेकडीवर मोकळ्या हवेत जाणे, सहलीला जाणे हे बदल बदलण्यालाही मन चटकन तयार होत नाही. लगेच डोळ्यांसमोर घरातील कामे दिसतात, लोक काय म्हणतील, शेजारी-नातेवाईक काय म्हणतील असे विचार डोक्याचा भुगा करतात मग स्वतःसाठी वेळ काढणार कधी, रुटीनमध्ये बदल करणार कधी अशा छोट्या छोट्या बदलांसाठी सुद्धा आपल्या मनाची तयारी होत नाही, मग मोठे बदल घडवायला किती त्रास होईल. खरं म्हणजे कुणाचं कुणापासून काही अडत नाही. नवीन पिढीला आपण फक्त नावे

कितीही केलं तरी प्रोग्राममधील एरर निघत नव्हती. त्यामुळे तो त्रागा करत चहा प्यायला बाहेर पडला. कंपनीच्या कॅटीनपेक्षा विरंगुळा म्हणून तो बाहेरच्या टपरीवर चहा प्यायला आला. टपरीवरचा पोच्य कक्षांन चहा तयार करत होता. अन् प्रेमानं विकत होता. टपरीवर बऱ्यापैकी गर्दी होती. याने कटिंग घेऊन चहाचा पहिला झुरका घेतला. तेवढ्यात गावाकडून बाबांचा फोन आला. याचा मूडच फिरला. त्यातच, बाबा, तुला मागावं वाटत नाही. पण चोक पाठविलास का रे? हे वाक्य ऐकून तर त्यानं प्रचंड रागात, अहो, मला काय चोक पाठविण्याशिवाय दुसरं काम नाही का?

सांगितलं ना! असं म्हणून फोन आपटला.

मी कॉलेजात असताना कशी मला भीक मागावी लागायची, फी साठी, मेससाठी. किती उशिर लावायचे पैसे पाठवायला! आता तुम्ही पण जरा अनुभवा, असं तो मनातल्या मनात

पुटपुटला अन् चहाकडे वळला. तेवढ्यात एक काळी कुट्ट अन् काळे कपडे घातलेली म्हातारी समोर आली. बाबा, जरा चहा पाजशील का रे? पैसे संपलेत माझे.

डोक्याला ताप नको म्हणून टपरीवरच्या पोच्याला त्यानं कटिंगची ऑर्डर दिली. त्यानं विचार केल्याप्रमाणं कटिंग घेऊन म्हातारी गेली. अन् टपरीवरचा पोच्यो बोलू लागला, साहेब, ही म्हातारी रोज असच कोणालातरी चहा मागते. कोणालातरी जेवण मागते. फूटाधवर झोपते. अन् बडबडते माझ्याकडे जमीन होती घर होतं. पण पोच्येच्या शिक्षणासाठी सगळं विकलं. पोसाग शिकून लई मोठा सासवेअरचा साहेब झाला. तो चोक पाठवणार आहे.. मी त्याची वाट पाहतय.. तितक्यात त्याला प्रोग्राममधल्या एरर वर सोल्युशन सापडलं. मात्र वास्तवतील एक नवाच एरर सापडला होता...

रिअल एरर!

व्यंकटेश कल्याणकर, ९४०४२५१७५१

पाठवतो म्हणून

आर्यमा

चंद्रलेखा बेलसरे यांचे 'आर्यमा' आणि 'अनुभूती' हे दोन्ही काव्यसंग्रह मी वाचले. चंद्रलेखा ही कवयित्री खरी प्रतिभावान आहे. तिला शब्दांची जाण आहे. तिच्याजवळ शब्दमांडार आहे. विचारांची गरूड झेप आहे. 'जे न देखे रवि ते देखे कवी' असे म्हणतात. जिथं सूर्याची किरण पोहचत नाहीत तिथं कविवी तीक्ष्ण नजर मात्र पोहचते. कविला एक आगळी वेगळी दृष्टी असते. ती या कवयित्रीला आहे. 'आर्यमा' हा चंद्रलेखा यांचा पहिला कवितासंग्रह आहे पण तो प्रस्तापितापेक्षा श्रेष्ठ ठरावा इतका चांगला आहे. यातील काही कवितांना नाद, ताल, सूर आहे. काही कविता मुक्तछंद वाटल्या अशा आहेत. एखादी मद्याकडे झुकतांनाही दिसते. आशयघन कविता हा कवयित्रीचा मूळ काव्यगाभा आहे. सामाजिक जाणीव आहे. प्राचाय डॉ. श्रीपाल सबनीस यांनी दिलेली प्रस्तावना कवयित्रीबद्दल सर्वकाही सांगून जाते. कवयित्रीने याही पुढे समाजसुधारणेचा सुकाणू हातात घेऊन खूप खूप लिहावे असे मला वाटते. त्यासाठी त्या सक्षम आहेत, धीट आहेत. त्यांनीही आता तुतारी फुकावी आणि केशवसुतांचा वासा पुढे चालवावा. पुढे मी 'आर्यमा'चे रसग्रहण मला भावले तसे ते केले आहे.

सौ. चंद्रलेखा बेलसरे
प्रकाशक : चपराक प्रकाशन, पुणे
 ७०५७२९२०९२/०२० २४४६०९०९
पृष्ठ : ८०, **मूल्य :** ६०

चंद्रलेखांचा 'आर्यमा' प्रकाशदात्या रविसम स्वयंप्रकाशू साहित्यातील धाडसी मुद्याफिरी परखड विचारांची ती विश्वासू 'पावसाच्या' अगम्य कला दिसल्या तिला भावल्या मला युवक गायक नायक बालक देवदूत रूपात पाहिले तिने जादुगाराला 'जगण्यासाठी' सांगते ती मान अपमान दुःखी घटना भूतकाळ विसरा 'यशासाठी' कष्ट हवेत बाहू आपुले पुष्ट हवेत ध्येयासाठी वरवरा सातत्याने चालत रहावे अंधारातही असतील जरी काट्यांचे सडे घराला घरपण देणारी तिला दिसली 'ती' सावित्री, सीता, अहिल्याही पुढे घरात स्त्रीला मान हवा, समाजमनात सन्मान हवा चंद्रलेखा घालते गळ 'सोलमेट'मध्ये अनंताची वाट दिसते, 'स्थान'मध्ये शोधते त्यागाचा तळ 'देवदास' झाला प्रियकर, ना दिलं घेतलं प्रेम चंद्रमुखीला आला राग मृगजळामागे धावणाऱ्याला जीवनातीही काही मिळत नाही धांबत नाही भागंभागा वंशावळीत दिवे किती चमकले तरी अंती 'पणती' शिवाय पर्याय नाही 'आरक्षण' खूप काही सांगून जात, हक्कांचं घर मनात तू मांडून पाही 'प्रतिसाद' मिळाला की अबोल प्रेम बोलू लागतं, नजरेनेही तोलू लागतं सीतेच्या 'अग्निपरिक्षेत' रामालाही पदभ्रष्ट करून झिडकारलं जातं चंद्रलेखा कौतुक वाटतं तुझं, माथेफिरू वृत्तीला तू फटकारलं आहेस जाणती कवयित्री होवून हे सफल कार्य छान छान निभावलं आहेस भारद्वाजचा 'जगण्याचे मर्म' मधला तुझा सल्ला बरा वाटला मला जो तो जगतोय आज स्वतःसाठीच कोण उरलाय सांग मला 'उन्हं तापली तापली' म्हणत कृषिवल झालाय हवालदील 'धुंदू गंधीत वाच्याने' वाहता वाहता सुधीसौंदर्याची वाजवलीय मधूर शीळ त्यागाची मूर्ती बनून 'प्रतिक्षा' करीत उभी असते फक्त पत्नी पुरुषी अहंकार जपत चार भिंतीत डांबून ठेवतो तिला तिचा पती कधीतरी तिची अस्मिता जागी होते, उफाळून येते, उड्डाण घेते ती अवाक होऊन पहात राहते, असाहय्य होती, म्हणतो व्हावे तू 'पेरेते' एखादाच प्रेमवीर असतो, जो घेतो प्रेयसीचे 'अश्रू' स्वतःच्या ओंजळीत अन् तिच्या वेदना साठवून ठेवतो, स्वहृदयात तिला आनंदून गोंजारीत एक आदर्श सासू दिसली मला, 'सिखे सूनबाई'मध्ये सबुरीचा सल्ला देणारी उतावीळ सुनेला सभजून घेणारी, तिचा भविष्यकाळ तिला सुचविणारी स्वार्थी माणसाला चंद्रलेखा, 'नको नको रे माणसा माणुसकी अंतरी ठेव' म्हणते रिकामा आलास, रिकामाच जाशील, तुझ्यासाठी रडणारे डोळे शोध म्हणते भांडू नको, तंडू नको, दुःखीताला छळू नको, द्वेषभाव धरू नको, दुजेपणा करू नको 'नवा जमाना' आला तरी माणूस माणूस तोच आहे, रक्तास कधी विसरू नको पुरुषी अहंकाराला छाटायचा स्त्रिया डोळस जगण्याचा 'प्रण' भावला सारी बंधनं सुगारून चाकोरीबद्ध जगणं अमान्य करून स्वतंत्र जगणारा 'विश्वमित्र' भावला सामाजिक भान ठेवणारी 'दिवाळी' नि निसटता क्षण पकडण्याचा 'संकल्प' छान दोन्ही मनाला आत्मभान देऊन आत्मबळ देतात तसा 'आनंदयात्री' ही महान अण्णांचा सत्याचा आवाज नि सत्य अहिंसेचा मार्ग 'महायती'त सांगून जाते चंद्रलेखा येऊ पहातेय क्रांती आता झालं आहे इलेक्शन घेऊ त्याचा लेखाजोखा स्त्रीभूण हत्या करणाऱ्या नराला जन्म देणंय नाकारतील आता समस्त नारी स्वतःच्या अस्तित्वाची 'लढाई' लढण्याचीच सुरु आहे त्यांची तयारी भारतीय नारी मोठ्या मनाची आत्मभान जपणारी, नि साऱ्यासाठी खपणारी 'मोठेपणा' त राहणारी, सारं काही साऱ्यांसाठी मागणारी, साऱ्यांसाठी जगणारी 'शर्यती'त कृतघ्न होणारा मातापित्याला, पालकांना विसरणारा स्पर्धक दिसला घोड्यापेक्षा कमी प्रतिष्ठे आपण, म्हणून स्वतःलाच खूप खूप हसला 'रामराज्या'तील रामसीतेचा संवाद बरंच काही सांगून गेला समाजपरिवर्तनाची गरज आहे दुष्ट चक्र नष्ट करूचू नको धोरामोठ्यांचे 'पुतळे' नकोत, विटंबना नको, त्यांचे गुण घ्यावेत आदर्श घेऊन पुढील पिढीला आदर्श द्यावेत, आदर्श समाज स्वयं घडवावेत 'माहेरचं गाव' फार अप्रुप नाही, दुःखाची जरा छटा, सुखच सुख तिथं 'आईच्या' जाण्याने बाईला माहेर वाटतं रितं रितं 'आर्यमा' आवडला मला, आवडेल तुम्हाला, नाही जाणार फुकट वेळ काव्यलेखनाला प्रतिमा हवी, दृष्टी हवी, नसतो तो पोरखेळ

◆ वैजयंतीमाला मदन

'श्री गणेश कृपा', झेंडाबाजार, दीपमाळे जवळ, वसई, जि. ठाणे ४०९ २०१
 ९८९०२९७२००

नुकतेच, म्हणजे २३ जूनला आमच्या लग्नाला पन्नास वर्षे पूर्ण झाली. २३ जून १९६५ साली सकाळी ८ वा., ४५ मिनिटांच्या मुहूर्तावर देशस्थ ऋग्वेदी कार्यालय, तपकीर गल्ली, पुणे येथे आम्ही आगदी साधेपणाने लग्न केले. त्यावेळी आम्हा दोघांचीही आर्थिक परिस्थिती जेमतेम असल्याने लग्न साधेपणाने पण धार्मिक पद्धतीत पार पडले.

आमच्या लग्नात एक गमतीशीर घटना घडली. बॅन्डवाल्यांनी संगम सिनेमातील गाणे चुकून बॅन्डवर लावले. 'मै क्या करू राम, मुझे बुझा मिल गया...' हे गाणे ऐकताच निमंत्रित पाहुणे मंडळी खूप हसली. थडामस्करी व विनोद झाले. सगळ्यांची ती छान करमणूक आजही आमच्या स्मरणगत आहे.

त्यावेळी मी सरकारी नोकरीत कामरून होतो. सौभाग्यवती शिक्षिका होती. कालांतराने आम्हाला पुत्ररत्न झाले. त्यावेळेस 'मंदारमाला' हे नाटक गात असल्याने आम्ही त्याचे नावही मंदार असेच ठेवले. मंदार प्रथमपासूनच जसा अभ्यासात हुशार होता तसेच तो खेळातही अव्वल होता. त्यामुळे तो सर्वांचा लाडका. १९७३ साली दुसरा मुलगा झाला. लहानपणापासून मला संगीताची आवड असल्याने आणि त्यातही 'केदार' राग अधिक भावत असल्याने त्याचे नाव केदार ठेवले.

माझे दोन्ही मुले पुण्यातील सुविख्यात 'ज्ञानप्रबोधिनी'चे विद्यार्थी आहेत. अभ्यासात आणि इतर उपक्रमात त्यांना त्याकाळी अनेक बक्षीसे मिळाली. दोघेही उत्तम शिकले. सॉफ्टवेअर क्षेत्रात त्यांनी लौकीक मिळवला. त्यावेळी आम्ही भाड्याच्या छोट्या घरात राहायचो. आम्हाला उत्तम शेजारी मिळाले.

सौ. ची सकाळची शाळा असल्याने पहाटे लवकर उठून खालून पाणी भरावे लागायचे. त्यानंतर स्वयंपाक साडेसहाला घर सोडावे लागे. पुढील कामे माझ्यावर सोपवलेली असायची. मुलांचे जेवण झाल्यावर त्यांना शाळेत सोडून मी कामावर जात असे. त्यावेळी घरात फोन आणि टीव्ही नसल्याने रेडिओ हेच विरंगुळ्याचे एकमेव साधन होते.

मला हार्मोनियम सोलो वाजवण्याची आवड असल्याने आठवड्यातून एक दिवस तबलजी ठेका वाजविण्यास घरी येत. त्यामुळे

मुलांनाही संगीताची गोडी निर्माण झाली. मोठा मुलगा मंदार हार्मोनियम वाजवते. केदारला तबल्याचा छंद होता. त्यामुळे घरात कायम आनंदी व प्रसन्न वातावरण असायचे. मुले मोठी झाल्यावर सौभाग्यवती अनुराधाने पुढील उच्च शिक्षणाचा ध्यास घेतला. तिने प्रथम हिंदी सनाद पदवी मिळवली. एम. ए. पहिल्या श्रेणीत उत्तीर्ण झाली. मुलांना याचा फार आनंद झाला. तिने पदवी समारंभात विद्यापीठात विशेष पोखाख घालून कुलगुरूंच्या हस्ते पदवी प्रमाणपत्र घेताना आम्हाला सार्थक झाल्यासारखे वाटले.

दोन्ही मुलांचे उच्च शिक्षण पूर्ण झाले. त्यांना उच्चशिक्षित आणि सुसंस्कारी बायका मिळाल्या. आम्हाला नातवंद झाली. ते दोघेही आता नोकरीनिमित्त अमेरिकेत स्थायिक झाले आहेत. दोन्ही मुलांमुळे आम्हाला अमेरिका पाहण्याचे भाग्य लाभले. पुण्यातील वारजे येथे आमची सदनिका असून आता आम्ही नवरा-बायको येथे आनंदाने राहतो.

ईश्वर कृपेने आणि सर्वांच्या सदृच्छेने आम्हाला निरोगी दीर्घायुष्य लाभले आहे. नोकरीतून निवृत्त होऊन वीस वर्षे झाली. मुलांच्या सहकार्याने कोणतीही संकटे कधीही आली नाहीत. पुढील आयुष्यही आम्हाला असेच आनंददायी आणि आरोग्यदायी लाभावे अशी परमेश्वराकडे प्रार्थना असते. आमच्याकडे येणाऱ्यांचे स्वागत आणि त्यांची सेवा आमच्या हातून घडावी हेच मागणे त्याच्याकडे असते. या कृतार्थ आयुष्याचे समाधान फार मोठे आहे.

◆ अरविंद देशपांडे, वारजे, पुणे
 दूरध्वनी : ०२०-२५२३००५८

'चपराक' दिवाळी अंकासाठी साहित्य पाठवा!

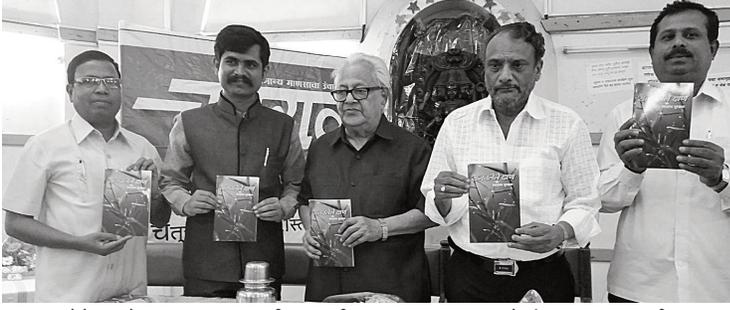
'चपराक' दिवाळी विशेषांकाची तयारी सुरू आहे. वैविध्यपूर्ण विषयांवरील वाचनीय आणि दर्जेदार साहित्य प्रकाशित करण्याची परंपरा असलेल्या 'चपराक'चा अंक सर्वदूर पोहोचला आहे. या अंकासाठी आपल्याही गुणवत्तापूर्ण साहित्याचे स्वागत.

२० जुलै पर्यंत आपले साहित्य आमच्याकडे अवश्य पाठवावे. विषयाचे आणि शब्दांचे बंधन नाही. अस्वीकृत साहित्य आणि त्या अनुषंगाने पाठवलेले फोटो परत पाठवणे शक्य होत नाही. त्यामुळे छायांकित प्रत आपल्याजवळ ठेवावी. साहित्य मिळाल्यानंतर प्रसिद्धीबाबतचा निर्णय कळवला जातो.

त्यासाठी संपर्क : 'साहित्य चपराक',

६९७, साईकृपा, पहिला मजला, शाहू गणपतीसमोर, शिवाजी रस्ता, शुक्रवार पेठ, पुणे ४११००२, भ्रमणध्वनी : ७०५७२९२०९२/०२० २४४६०९०९
 ईमेल : info@chaprak.com

सोप्या भाषेमुळे 'सजवलेले क्षण' वाचनीय : शेजवलकर

■ 'सजवलेले क्षण'चे प्रकाशन करताना डावीकडून कवी प्रल्हाद दुधाळ, 'चपराक'चे संपादक घनश्याम पाटील, महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. प्र. चिं. शेजवलकर, सुप्रसिद्ध समीक्षक डॉ. श्रीपाल सबनीस आणि कवी व पत्रकार स्वप्निल पोरे. दुसऱ्या छायाचित्रात उपस्थित काव्यरसिक.

पुणे, (प्रतिनिधी) :
कविता ही ठरवून करता येत नाही. कोणतीही कला सांगून येत नाही, ती अंतःकरणातून यावी लागते. मुखवट्यांमुळे त्यामागचा चेहरा दिसत नाही. प्रल्हाद दुधाळ असा मुखवटा ठेवत नाहीत. ते कामल, संवेदनशील कवी आहेत. त्यांच्या 'सजवलेले क्षण' या कवितासंग्रहात त्यांची उत्कृष्टता, संवेदनशीलता, भावना शब्द नू शब्दांत दिसून येते, असे मत महाराष्ट्र साहित्य परिषदेचे अध्यक्ष प्राचार्य डॉ. प्र. चिं. शेजवलकर यांनी व्यक्त केले.

'चपराक प्रकाशन'तर्फे दुधाळ यांच्या 'सजवलेले क्षण' या काव्यसंग्रहाचे प्रकाशन करण्यात आले त्यावेळी अध्यक्षस्थानावरून शेजवलकर बोलत होते. यावेळी सुप्रसिद्ध साहित्यिक आणि समीक्षक डॉ. श्रीपाल सबनीस, ज्येष्ठ पत्रकार स्वप्निल पोरे, प्रकाशक घनश्याम पाटील उपस्थित होते.

शेजवलकर म्हणाले, आज समाजात कवींची खूप उपेक्षा केली जाते. ही उपेक्षा

थांबायला हवी. आपण कविता वाचत नाही हा आपला दोष आहे. मराठी साहित्याची सुरुवात ही संतसाहित्य, महानुभव यांच्याद्वारे काव्यानेच झाली. कविता कवीपुरती न राहता ती सर्वांसाठी असायला पाहिजे. बा. सी. मडेंकर, पु. शि. रेगे, ग्रेस यांच्या कविता सामान्य माणसाला कळत नाहीत. असे कवी ज्ञान्यार लोक कविता कशा वाचतील? कविता साधी सोपी असायला हवी. दुधाळ यांच्या कविता समजण्यास सोप्या असल्याने वाचकांना आपल्याशा वाटतील.

डॉ. श्रीपाल सबनीस म्हणाले, खेड्यातील एका शेतकरी कुटुंबातून आल्यामुळे दुधाळ यांच्या कवितेला काळ्या मातीचा वास आहे. वर्तमानाशी संवाद साधणाऱ्या या कविता आहेत. कवीचं समृद्ध जीवनानुभव या कवितांमधून दिसत. या कवितांमध्ये दुर्दय आशावाद आहे. त्यात संतसाहित्याचा एक धागा जोडला गेला आहे. या कविता जीवनातील विविध क्षेत्रातील भावनांना स्पर्श करतात. 'सजवलेले क्षण'मध्ये अनेक

अभिजात कल्पना आहेत. 'चपराक प्रकाशन'ने उत्कृष्टरित्या हा संग्रह प्रकाशित केला आहे. स्वप्निल पोरे यांनी या कवितासंग्रहाला अत्यंत उत्कृष्ट व समतोल प्रस्तावना लिहिली आहे.

स्वप्निल पोरे म्हणाले, प्रल्हाद दुधाळ हे जमिनीवरचे कवी आहेत. कवितेच्या विस्तारासाठी त्यांनी अवकाश खुले ठेवलेले आहे. त्यांच्या कवितांमध्ये व्यापकता दिसते. कवींच्या संख्येबद्दल नेहमी नकारात्मक सूर दिसतो. कविता ही सहज उत्पन्न होते. ही कृत्रिम प्रक्रिया नाही. कवी हा आपल्या मनातील भावना कागदावर उतरवतो व ती लोकापर्यंत पोहोचवायला आतूर असतो. दुधाळ यात यशस्वी झाले आहेत.

कार्यक्रमाच्या दुसऱ्या सत्रात निर्मंत्रितांचे कवीसंमेलन झाले. त्यात समीर नेलेंकर, चंद्रलेखा बेलसरे, शांताराम डफळ, महादेव कोरे, सुवर्णा तांबोळी, ललीता सबनीस, हितेशी पारवडे, गिरीश जंगमे, माधव गिर,

'चपराक'चा चमत्कार

चतुरस्र परखड, रास्त आणि कर्तव्यदक्ष या भूमिकेतून 'चपराक' कार्यरत आहे. 'चपराक'चा पहिल च हा चतुरस्रचा आहे. मात्र साहित्य क्षेत्रात अनेक उपेक्षितांना लक्षवेधी संधी देऊन, त्यांना प्रकाशात आणून 'चपराक'ने मोठे कार्य उभे केले आहे. ते आश्चर्यकारक आणि थक्क करायला लागणारे आहे. त्यामुळे हा चमत्कार वाटत नसून चमत्काराचा च वाटतो.

- स्वप्निल पोरे

अशोक जाधव यांनी कविता सादर केल्या. 'चपराक'चे प्रकाशक घनश्याम पाटील यांनी प्रास्ताविक केले. कवी प्रल्हाद दुधाळ यांनी मनोगत व्यक्त केले. सौरभ आणि डॉ. सुप्रिया दुधाळ यांनी कुटुंबियांच्या वतीने काव्यमय शुभेच्छा दिल्या. सूत्रसंचालन आणि आभार प्रदर्शन माधव गिर यांनी केले.

एल. बी. टी. रद्द करण्याची मागणी

पुणे, (प्रतिनिधी) : पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाच्या भागात लागू झालेली एल. बी. टी. रद्द करण्याची मागणी शिवसेना पुणे कॅटोन्मेंट उपविभागप्रमुख चंद्रकांत खुणेकरी यांनी केली आहे.

केंद्रातील संरक्षण मंत्रालयाने पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाच्या भागात एल. बी. टी. लागू केली आहे. देशात ६२ कॅटोन्मेंट बोर्ड असून महाराष्ट्रात ७ कॅटोन्मेंट बोर्ड आहेत, त्यामुळे फक्त पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाला का एल. बी. टी. लागू केली आहे? हा प्रश्न निर्माण होत आहे. त्यामध्ये पुणे जिल्ह्यात

खडकी आणि देहू रोड कॅटोन्मेंट बोर्डांना एल. बी. टी. लागू नाही, त्यामुळे पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाच्या भागात लागू झालेली एल. बी. टी. रद्द करण्याची मागणी केली आहे. बाकीच्या ६१ कॅटोन्मेंट बोर्डांना एल. बी. टी. का लागू केली नाही?

अतुल गौदकर, दिलीप कवडे, ममता परदेशी, प्रशांत पहिलवान, दीपक कवडे, अल्लाड चव्हाण, नासीर खान, शाम नेगल आदी शिवसैनिकांनी एल. बी. टी. रद्द करण्याची मागणी केली आहे.

शालोपयोगी साहित्य वाटप आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गौरव

पुणे, (प्रतिनिधी) : पुणे कॅटोन्मेंट पुस्तक पतपेढीच्या वतीने गरजू व होतकरू विद्यार्थ्यांना शालोपयोगी साहित्य वाटप आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांचा गौरव सोहळा पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाच्या उपाध्यक्ष डॉ. किरण मंत्री यांच्या हस्ते करण्यात आले. यंदाच्या कार्यक्रमाचे ४४ वर्षे होते.

पुणे कॅम्प भागातील नवा मोदीखाना मधील आज्ञाम कॅम्पसमधील असेम्ब्ली हॉलमध्ये हा कार्यक्रम झाला. यावेळी कार्यक्रमाच्या अध्यक्षस्थानी विजयकुमार देवराज

मेहता, पुणे कॅटोन्मेंट पुस्तक पतपेढीचे संचालक अॅड. अर्जुन खुर्पे, मनिष शहा, माजी महापौर विठ्ठलराव लडकत, पुणे कॅटोन्मेंट बोर्डाचे सदस्य दिलीप गिरमकर, अतुल गायकवाड, विनोद मथुरावाला, रुपाली बिडकर, प्रियांका श्रीगिरी, विनायक काटकर, दिनेश होले आदी मान्यवर उपस्थित होते. या कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक आणि उपस्थितांचे स्वागत पुणे कॅटोन्मेंट पुस्तक पतपेढीचे संचालक अॅड. अर्जुन खुर्पे यांनी केले तर सूत्रसंचालन उषा माळी यांनी केले. आभार राजगुरू यांनी मानले.

नेत्रदान करा!

- ◆ भारताची लोकसंख्या : ११८ करोड
- ◆ रोज मृत पावणाऱ्यांची संख्या : ६२,३८९
- ◆ रोज जन्म घेणाऱ्यांची संख्या : ८६,८५३
- ◆ भारतातील अंध लोकांची संख्या : ६,८२,४९७

जर रोज मृत होणाऱ्या लोकांनी आपले नेत्रदान केले तर फक्त १२ दिवसात भारतातील सर्व अंध हे जग बघू शकतील...

तुमच्या डोळ्यांचे दान करून
इतर गरजूंना ही सृष्टी
पाहण्याची संधी द्या!

विजयकुमार मर्लेचा, विश्वस्त सुकांता चॅरिटेबल ट्रस्ट, पुणे

'साहित्य चपराक' स्वातंत्र्य दिन विशेषांकासाठी आपले साहित्य आवर्जून पाठवा

'चपराक'चा अंक आता एका क्लिकवर
www.chaparak.com

वैविध्यपूर्ण विषयांवरील परखड लेख वाचण्यासाठी आवर्जून भेट द्या.
saptahikchaparak.blogspot.com
dakhlapatra.blogspot.com

'चपराक' हे साप्ताहिक मालक, मुद्रक व प्रकाशक घनश्याम वसंतराव पाटील यांनी वेद प्रिंटर्स, ५१८, शनिवार पेठ, पुणे ४११ ०३० येथे छापून शांप नं. १, श्री दुर्वाकर हौसिंग सोसायटी, १६१, शुक्रवार पेठ, पुणे ४११ ००२ येथे प्रसिद्ध केले. संपादक : घनश्याम वसंतराव पाटील. (अंकातील मजकूरशी संपादक कदाचित सहमत असतीलही) (वाद-विवाद पुणे न्यायालयीन क्षेत्र)

संपादकीय कार्यालय : 'चपराक', ६१७, 'साईकृपा', पहिला मजला, शाहू गणपतीसमोर, शिवाजी रस्ता, शुक्रवार पेठ, पुणे ४११ ००२. भ्रमणध्वनी : ९२२६२४९३२ Email : info@chaparak.com